

Στην ιστορία της ανθρωπότητας υπάρχουν ανθρωπάκια, άνθρωποι και εκείνοι που με τους αγώνες τους παραμένουν αθάνατοι στην καρδιά και στο μυαλό μας. Μια τέτοια περίπτωση είναι η 28χρονη Τουρκάλα Helin Bölek, μέλος του Grup Yorum, που άφησε την τελευταία της πνοή ύστερα από απεργία πείνας 288 ημερών. Η απεργία πείνας είναι το έσχατο μέσο που έχει ένας φυλακισμένος για να διεκδικήσει βασικά δικαιώματα που τα αυταρχικά καθεστώτα -είτε «δημοκρατικά», είτε φασιστικά- του έχουν στερήσει. Οι απεργοί πείνας «βάζουν το σώμα τους μπροστά», γνωρίζοντας ότι ίσως δεν θα υπάρξει δρόμος επιστροφής. Από τον Bob by Sands, τους Μαύρους Πάνθηρες, τους Τούρκους αγωνιστές, μια σειρά από κομμουνιστές και αναρχικούς ανά τον κόσμο, ακόμα και ποινικούς κρατούμενους, η ιστορία των απεργών πείνας είναι το απαύγασμα του αγώνα για ζωή, κι ας είναι το τίμημα ο θάνατος. Όπως είχαν πει κάποιοι Τούρκοι αγωνιστές σε ένα ελληνικό δικαστήριο, όταν η εισαγγελέας τους ρώτησε αν έχουν τάσεις αυτοκτονίας και γι' αυτό κάνουν απεργία πείνας: «Αγαπάμε τη ζωή περισσότερο από οτιδήποτε άλλο. Αλλά μια ζωή χωρίς ελευθερία, δεν είναι ζωή. Ζωή είναι να αγωνίζεσαι να φτιάξεις μια κοινωνία χωρίς εκμετάλλευση και αδικία· μόνο τότε έχει νόημα η ζωή, ακόμα και αν χρειαστεί να πεθάνεις».

Στην Ελλάδα, κατά τη διάρκεια της Μεταπολίτευσης, έχουν γίνει πολλές φορές απεργίες πείνας. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι περιπτώσεις Τούρκων αγωνιστών με στόχο να μην εκδοθούν στην Τουρκία, η περίπτωση του Ν. Ρωμανού το 2014, του Κ. Σακκά που κατέφυγε δύο φορές σε απεργία πείνας, η απεργία πείνας 44 ημερών των 300 μεταναστών το 2011 και πολλές άλλες. Θα είχε μεγάλο ενδιαφέρον να μελετήσει κανείς όλες τις περιπτώσεις, αλλά αυτό είναι κάτι που ξεπερνά τις δυνατότητες αυτού του κειμένου. Παρακάτω θα αναφέρουμε κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα απεργιών πείνας, οι οποίες βρίσκονται στο βάθος του μυαλού μας και καλό είναι να τις ξαναθυμηθούμε. Κανένας αγώνας δεν πρέπει να ξεχνιέται, όλοι αποτελούν σημαντική παρακαταθήκη για τις μάχες του αύριο.

Η περίπτωση της Helin Bölek

Η Helin Bölek ήταν μέλος του Grup Yorum, του συγκροτήματος που αποτελεί τη φωνή των καταπιεσμένων στην Τουρκία και έχει υψώσει το ανάστημά του απέναντι στο φασιστικό καθεστώς του Ερντογάν, αποτελώντας οργανικό κομμάτι του αγώνα για μια καλύτερη κοινωνία. Πριν από τη φυλάκιση των μελών του, το πολιτιστικό κέντρο του συγκροτήματος

είχε δεχτεί άπειρες επιθέσεις. Μάλιστα, σε μια πολύ συγκινητική ανάρτησή τους, τα μέλη του κρατούσαν στα χέρια τους τα σπασμένα μουσικά όργανα και τραγουδώντας έδιναν την υπόσχεση τίποτε να μην τους κάνει να σωπάσουν. Λίγο αργότερα ακολούθησε η σύλληψη πολλών από αυτούς και η επικήρυξή τους ως τρομοκρατών έναντι 300.000 τουρκικών λιρών.

Η Helin Bölek ξεκίνησε απεργία πείνας στις 17 Μαΐου του 2019 μέσα στις φυλακές. Κατάφερε να αποφυλακιστεί, αλλά συνέχισε την απεργία πείνας μαζί με τον Ibrahim Gök

ek, ο οποίος συνεχίζει μέχρι σήμερα, στο σπίτι της Αντίστασης του Grup Yorum, καθώς πολλά μέλη του βρίσκονται ακόμα στη φυλακή. Στις 11/3/2020 οι ειδικές δυνάμεις της αστυνομίας τους απήγαγαν και τους οδήγησαν στο νοσοκομείο, ώστε να τους υποβάλουν σε υποχρεωτική σίτιση. Οι σύντροφοι ζύγιζαν 40 κιλά και βρίσκονταν στην 268η μέρα απεργίας. Ακόμα και σε αυτήν την κατάσταση αντιστάθηκαν όσο μπορούσαν, πετώντας τους ορούς από τα χέρια τους. Η αναγκαστική σίτιση μπορεί να οδηγήσει στο θάνατο ή να αφήσει μόνιμες σωματικές ή εγκεφαλικές αναπηρίες, γι' αυτό θεωρείται ένα από τα χειρότερα βασανιστήρια. Ύστερα από τρεις ημέρες και με την πίεση των αλληλέγγυων, οι δύο απεργοί πείνας επέστρεψαν στο Σπίτι της Αντίστασης. Όμως, λίγες μέρες αργότερα η Helin Bölek άφησε την τελευταία της πνοή.

Στην κηδεία επιβεβαιώθηκε ο στίχος του Λειβαδίτη «και όταν μας σκοτώνουν, νεκρούς μας φοβούνται πιο πολύ». Τεθωρακισμένα οχήματα προσπαθούσαν να μπλοκάρουν την προσέλευση του κόσμου, ώστε να μην καταφέρει να παρευρεθεί στην κηδεία της. Παρά τις επιθέσεις της αστυνομίας, τις συλλήψεις και τα δακρυγόνα, τίποτα δεν μπόρεσε να συγκρατήσει την οργή των συντρόφων της και του απλού λαού και τη θέλησή τους να αποχαιρετήσουν τη γενναία αυτή κομμουνίστρια που δεν δίστασε να δώσει τη ζωή της στον αγώνα για μια καλύτερη κοινωνία.

Ο Ibrahim Gökçek συνεχίζει την απεργία πείνας.

1975 - Απεργία πείνας Γ. Βαγενά, ενός υπέροχου δασκάλου

Το 1975 συνεχιζόταν ο αγώνας για την αποχουντοποίηση όλων των βαθμίδων της

εκπαίδευσης. Ο δάσκαλος Γ. Βαγενάς, συνδικαλιστικό στέλεχος της Διδασκαλικής Ανανεωτικής Συνδικαλιστικής Κίνησης (ΔΑΣΚ), δέχεται λεκτική επίθεση μέσα στη σχολική αίθουσα από τον επιθεωρητή Ευάγγελο Τσιατά. Τα έργα του Τσιατά ήταν γνωστά τοις πάσι, καθώς ήταν Χίτης με πλούσια δράση στην περιοχή των Πετραλώνων, ανακριτής-βασανιστής των αγωνιστών του Δημοκρατικού Στρατού στην περιοχή της ορεινής Γορτυνίας.

Ο δάσκαλος Γ. Βαγενάς έχει τη στήριξη όλης της κοινωνίας, συνάδελφοί του ξεκινούν πλάι του απεργία πείνας, γίνονται διαδηλώσεις, οι μαθητές και φοιτητές φωνάζουν «Δάσκαλε κρατήσου, πεθαίνουμε μαζί σου», ο Ρίτσος διατρανώνει την αλληλεγγύη του στους απεργούς πείνας και μαζί του και άλλοι άνθρωποι του πνεύματος, εργατικά σωματεία και πολίτες δημιουργούν έναν κλοιό προστασίας στους απεργούς. Δεν τους κάμπτουν οι επιθέσεις των τραμπούκων της κυβέρνησης, ούτε οι δεκάδες αστυνομικοί και οι αύρες που είχαν πλημμυρίσει το χώρο.

Όταν ανακοινώθηκε η απόφαση της κυβέρνησης να σταματήσει την πειθαρχική δίωξη εναντίον του, οι αλληλέγγυοι, παρά την καταπόνησή του τον σήκωσαν στα χέρια και τον μετέφεραν εκεί όπου ήταν ο φυσικός του χώρος, δηλαδή στη σχολική αίθουσα!

1976 - Απεργία πείνας εργατώ ν, μελώ ν του ΕΚΚΕ

Στις 24 Μάη 1976 η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας φέρνει για συζήτηση στη Βουλή τον περιβόητο «Νόμο 330» περί «εργατικών οργανώσεων και συνδικαλιστικών ελευθεριών», ο οποίος περιόριζε δραστικά το δικαίωμα της απεργίας, κατοχύρωνε το λοκ άουτ, νομιμοποιούσε τη συγκρότηση απεργοσπαστικών μηχανισμών, απαγόρευε την πολιτική απεργία και τις απεργίες αλληλεγγύης. Ο υπουργός Εργασίας Κ. Λάσκαρης δηλώνει στους δημοσιογράφους: «Δεν θα επιτρέψομεν την πάλιν των τάξεων»! Στην 48ωρη απεργία που ακολούθησε, την οποία κήρυξαν πρωτοβάθμια σωματεία και ομοσπονδίες, η συμμετοχή στην απεργία φτάνει το 80-100% σε πολλούς κλάδους. Οι διαδηλώσεις στην Αθήνα είναι μαζικές και η επίθεση της αστυνομίας δολοφονική.

Μετά την ψήφιση του νόμου ακολούθησαν απολύσεις απεργών και συνδικαλιστών. Εργάτες, μέλη του ΕΚΚΕ, συγκρότησαν την «Επιτροπή απολυμένων απεργών και συνδικαλιστών» από απολυμένους εργάτες στα εργοστάσια ΧΡΩΠΕΙ, ΠΟΛΥΕΤΜΑ, ΕΛΒΑΛ, ΦΙΛΚΕΡΑΜ, ΒΕΠΣΥ και από το ξενοδοχείο ΚΑΡΑΒΕΛ. Μέλη της προχώρησαν σε απεργία πείνας η οποία διήρκεσε 36 μέρες. Η απεργία πείνας ξεκίνησε στα Προπύλαια και οι φοιτητές

περιφρουρούσαν το άσυλο δημιουργώντας ενιαίο μέτωπο με τους εργάτες. Ύστερα από συνεχείς επιθέσεις της αστυνομίας μετακινήθηκαν στο χώρο του Πολυτεχνείου. Στην απεργία συμπαραστάθηκαν πολλές αριστερές οργανώσεις και σωματεία. Η κυβέρνηση ήταν ανυποχώρητη. Ο αγώνας, όμως, αυτός σηματοδότησε και την ανυποχώρητη στάση των εργατών ως προς τη δημιουργία σωματείων σε μια σειρά από εργασιακούς χώρους όπως στη Φίλιπς, στην Πεταλούδα και αλλού. Έτσι, ανοίχτηκε ο δρόμος για την κατάργηση του νόμου το 1981. Γιατί κανένας αγώνας δεν πάει χαμένος και τίποτα δεν χαρίζεται, παρά μόνο κερδίζεται.

1980 & 1991 - Απεργίες πείνας του αναρχικού Γιάννη Μπουκετσιδή

Ο Γιάννης Μπουκετσιδής ήταν αναρχικός αγωνιστής, ο οποίος βρέθηκε πολλές φορές στο στόχαστρο της αστυνομίας. Το Φεβρουάριο του 1980 προσάγεται για εξακρίβωση στοιχείων στην ασφάλεια Πειραιά και κατηγορείται για έναν εμπρησμό της εφορίας στη Νίκαια, ο οποίος είχε γίνει μία ώρα μετά τη σύλληψή του. Βασανίστηκε οικτρά στην Ασφάλεια -υπέστη φάλαγγα- και παρέμεινε 8 μήνες στη φυλακή. Κατά τη διάρκεια αυτής της φυλάκισης συμμετείχε σε απεργία πείνας 53 ημερών ως διαμαρτυρία στη βίαιη καταστολή της εξέγερσης στις γυναικείες φυλακές Κορυδαλλού. Οι κρατούμενες είχαν εξεγερθεί αγωνιζόμενες ενάντια στην κακομεταχείριση από τους δεσμοφύλακες και τον ψυχίατρο Μ. Μαράτο, ο οποίος υπέβαλε κρατούμενες σε ενεσοθεραπεία με κοκτέιλ από βαριά ψυχοφάρμακα, τις κρατούσε αλυσοδεμένες 24 ώρες το 24ωρο στα υπόγεια του ψυχιατρείου και γενικότερα διέπραττε φρικτά εγκλήματα. Έμεινε στη φυλακή 8 μήνες και αθώωθηκε οριστικά το 1983. Οι διωκτικές αρχές δεν σταμάτησαν να τον παρενοχλούν.

Το Νοέμβρη του 1990 συλλαμβάνεται μαζί με τους Σπύρο Κογιάννη και Ροζίνα Μπέρκνερ με κατηγορίες για ανθρωποκτονίες εκ προθέσεως, οπλοχρησία, προμήθεια, κατοχή και μεταφορά εκρηκτικών, σύσταση συμμορίας, πρόκληση έκρηξης. Κρατούνται για τρεις μήνες στην απομόνωση και προχωρούν σε απεργία πείνας στις 2 Φλεβάρη '91 που παραλίγο να τους στοιχίσει τη ζωή. Η στήριξή τους από αλληλέγγυους είναι μεγάλη, μάλιστα 19 άτομα ξεκινούν απεργία πείνας στα Προπύλαια, ως ένδειξη συμπαράστασης. Τελικά, αθώωθηκαν και αποφυλακίστηκαν.

2008 - Απεργία πείνας του Θοδωρή Ηλιόπουλου

Στις 18 Δεκέμβρη 2008, σε μία από τις τυφλές και αναιτίες επιθέσεις της αστυνομίας στην οδό Ακαδημίας σε ανθρώπους που απλά έτυχε να βρίσκονται στο σημείο εκείνο, ο Θοδωρής

Ηλιόπουλος συλλαμβάνεται και με πειστήρια τις καταθέσεις δύο αστυνομικών και μόνο, βρέθηκε προφυλακισμένος για 8,5 μήνες στον Κορυδαλλό, κατηγορούμενος για 3 κακουργήματα και 2 πλημμελήματα. Παρότι ο ίδιος διακήρυξε την αθωότητά του, την οποία επιβεβαίωναν και οι αυτόπτες μάρτυρες, αναγκάστηκε να κάνει απεργία πείνας 49 ημερών για να αρθεί η κράτησή του. Τελικά, αποφυλακίζεται και στη συνέχεια αθώνεται από όλες τις κατηγορίες.

Ο αγώνας συνεχίζεται

Οι περιπτώσεις των απεργών πείνας είναι πάρα πολλές, ακόμα και τη στιγμή που γράφεται αυτό το κείμενο, γιατί δεν έχουν πάψει να υπάρχουν οι λόγοι που οδηγούν τους απεργούς σε αυτό το έσχατο μέσο πάλης.

Η καρδιά μας και το μυαλό μας βρίσκονται στους συντρόφους της Helin Bölek που συνεχίζουν μέσα στις φυλακές απτόητοι τον αγώνα τους:

İbrahim Gökçek- μέλος του Grup Yorum, 305 μέρες

Mustafa Koçak- πολιτικός κρατούμενος, 291 μέρες

Aytaç Ünsal- δικηγόρος, μέλος του νομικού γραφείου του λαού, πολιτικός κρατούμενος, 75 μέρες

Ebru Timtik- δικηγόρος, μέλος του νομικού γραφείου του λαού, πολιτική κρατούμενη, 106 μέρες

Didem Akman- πολιτική κρατούμενη, 57 μέρες

Τιμή και δόξα στην Helin Bölek - Τιμή και δόξα στους απεργούς πείνας

Συντάχθηκε απο τον/την ΕΚΚΕ

Özgür Karakaya- πολιτικός κρατούμενος, 57 μέρες

Είναι καθήκον μας να δείξουμε την αλληλεγγύη μας στηρίζοντας τον δίκαιο αγώνα τους.